

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Věrou Pazderovou, LL.M., M.A., ve věci

žalobkyně: **M. L.**, nar. X
státní příslušnost Ukrajina
t. č. pobyt X
zastoupena advokátem Mgr. Petrem Janečkem
sídlem Cyrila Boudy 1444, Kladno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2020, č. j. OAM-609/ZA-ZA11-VL11-2020,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- IV. Ustanovenému zástupci advokátovi Mgr. Petru Janečkovi se přiznává odměna ve výši 7 241 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žalobkyně je státní příslušnicí Ukrajiny, kterou Česká republika považuje (s výjimkou poloostrova Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti pod kontrolou proruských separatistů) za bezpečnou zemi původu (§ 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb.).
2. Vzhledem k výpovědi žalobkyně a ke shromážděným informacím o zemi původu lze podle žalovaného považovat v případě žalobkyně Ukrajinu za bezpečnou zemi původu.

Žalobkyně neprokázala opak. Žalobkyně žila na Ukrajině ve vesnici Stavne v Zakarpatské oblasti, na kterou se výše uvedená výjimka nevztahuje. Za důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu označila obavu z násilí ze strany manžela.

3. Žalovaný konstatoval, že žalobkyní tvrzená obava z násilí ze strany manžela není spojena s žádným z azylově relevantních důvodů, ale z důvodů čistě osobních. Z tvrzení žalobkyně vyplynulo, že se obrátila na policii, která se její situaci snažila řešit. Jiné prostředky ochrany však nevyužila a odcestovala z Ukrajiny, nevyužila tak všech dostupných právních prostředků ochrany, které jí právní řád země původu poskytuje. Nelze proto dospět k závěru, že by žalobkyni byla odepřena ochrana v zemi původu, tedy že by státní orgány nebyly schopny nebo ochotny jí ochranu poskytnout.
4. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobkyni nehrozí na Ukrajině pronásledování nebo vážná újma ve smyslu zákona o azylu. Poukázal na to, že v případě žadatele pocházejícího z bezpečné země původu musí žadatel prokázat, že v jeho konkrétním případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze. To žalobkyně neprokázala. Žalovaný také zdůraznil, že žalobkyně opakovaně jezdila do ČR již od roku 2017, o mezinárodní ochranu však požádala teprve v září 2020. V listopadu téhož roku jí zanikla platnost zaměstnanecké karty. Tyto skutečnosti svědčí o tom, že motivem pro podání žádosti byla pouze snaha o legalizaci pobytu na území ČR. Řízením o mezinárodní ochraně však nelze obcházet zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

5. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou, v níž namítla, že napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné. Správní orgán je povinen zjistit přesně a úplně stav věci. Řízení bylo vedeno jednostranně a neobjektivně. Žalovaný své rozhodnutí dostatečně neodůvodnil a vyložil zákon chybně.
6. Informace o zemi původu použité žalovaným nejsou aktuální. Žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu, protože jí hrozí reálné nebezpečí a vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině. Na Ukrajině dochází k masovému porušování lidských práv. Před rokem se k moci dostaly „*morální zrůdy, sadisté a vrazi, kteří pro dostižení svých cílů obětují prostý ukrajinský lid*“. Minské dohody nejsou stranami plněny. Neustále umírají lidé. Rusko separatisty podporuje a posílá svoje vojáky válčit na Ukrajině. Amnesty International zveřejnila nové informace o mučení zajatců (včetně unesených civilistů) a vraždách, kterých se dopouštějí obě strany konfliktu na Donbase. Na Ukrajině jsou v nebezpečí lidé s proruskými pohledy, komunisté a obyvatelé Donbasu. Žalobkyně má proto strach o život z důvodu bezpečnostní situace na Ukrajině.
7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na napadené rozhodnutí a obsah správního spisu.

III. Jednání před soudem

8. Při jednání dne 20. 12. 2021 účastníci setrvali na svých procesních stanoviscích a odkázali na písemná podání. Žalobkyně dodala, že namítá nedostatečně zjištěný skutkový stav. Žalovaný měl zjistit, zda na Ukrajině fungují instituty typu vykázání z domácnosti osoby, která se chová násilně.

IV. Posouzení žaloby soudem

9. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 7. 1. 2021; žaloba byla odeslána dne 19. 1. 2021), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené.
10. Žaloba není důvodná.
11. Žalobkyně brojí proti zamítnutí její žádosti o mezinárodní ochranu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle kterého se žádost zamítne jako zjevně nedůvodná, „*jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze*“.
12. Ukrajina (s výjimkou poloostrova Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti pod kontrolou proruských separatistů) byla zařazena mezi bezpečné země původu novelou vyhlášky č. 328/2015 Sb. provedenou vyhláškou č. 68/2019 Sb.
13. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) vyplývá, že v případě aplikace institutu bezpečné země původu se uplatní vyvratitelná domněnka, že země původu dodržuje mezinárodní závazky v oblasti lidských práv, a že tedy žadateli nehrozí pronásledování ani vážná újma ve smyslu zákona o azylu. Je proto na žadateli, aby tuto domněnku vyvrátil.
14. Například v usnesení ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, Nejvyšší správní soud uvedl, že „*pokud žadatel o mezinárodní ochranu pochází z bezpečné země, u které se předpokládá, že neporušuje práva vlastních občanů a dodržuje mezinárodní závazky, leží hlavní odpovědnost na prokázání opaku právě na žadateli [...]. Pokud se tedy udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu*“ (zdůraznění doplněno). Tentýž názor Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS. V poslední době jej pak potvrdil např. v rozsudku ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23, a v usneseních ze dne 10. 6. 2021, č. j. 7 Azs 61/2021-36, ze dne 23. 9. 2020, č. j. 6 Azs 209/2020-29, ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 49/2020-34, ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 Azs 185/2020-30, ze dne 24. 11. 2020, č. j. 4 Azs 229/2020-34, či ze dne 4. 12. 2020, č. j. 3 Azs 129/2020-68.
15. Jediným důvodem pro přijetí žádosti k věcnému přezkumu může být v případě žadatele pocházejícího z bezpečné země pouze prokázání, že tuto zemi nelze ve vztahu k němu považovat za bezpečnou. Pokud tuto skutečnost nedoloží, podle § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že „*[j]sou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany newvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*“ Uvedená právní úprava (a konstantní judikatura k ní se vztahující) umožňuje žalovanému v případě, že cizinec pochází z bezpečné země, se věcně nezabývat jeho žádostí o mezinárodní ochranu, pokud cizinec neprokáže, že v jeho případě nelze domovskou zemi považovat za bezpečnou.

16. V nyní posuzované věci se soud shoduje s žalovaným, že žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na to, že Ukrajinu ve vztahu k její osobě za bezpečnou zemi původu považovat nelze. V rámci pohovoru ve správním řízení žalobkyně uvedla, že se obává výhrůžek a násilí ze strany manžela. Doplnila, že se obrátila na policii, která přijela, ale manžela nezadržela, pouze mu sdělili, „ať to nedělá“. Poté se žalobkyně již na státní orgány neobrátila a vycestovala do ČR.
17. S ohledem na žalobkyní tvrzené skutečnosti soud souhlasí s žalovaným, že z její výpovědi vyplynuly především ekonomické motivy pobytu v ČR, žalobkyně zde pobývala za účelem výdělků několik let, na Ukrajinu se přitom opakovaně vracela. V případě tvrzených výhrůžek a násilí ze strany manžela soud přisvědčil žalovanému, že žalobkyně nevyužila (s výjimkou přivolání policie) všech dostupných právních prostředků ochrany v rámci země původu. Žalobkyně nepodala v zemi původu žádnou stížnost na nedostatečné šetření ze strany policie ani se nepokusila vyhledat právní pomoc. Nelze proto než uzavřít, že žalobkyně nedala státním orgánům možnost jí ochranu poskytnout, neprokázala proto, že by Ukrajina nebyla v jejím případě bezpečnou zemí původu.
18. Žalobkyně uvedla, že pochází z vesnice Stavne, které se nachází v Zakarpatské oblasti, tedy mimo části Ukrajiny, které jsou vyhláškou z konceptu bezpečné země původu vyňaty (výjimka se vztahuje pouze na poloostrov Krym a části Luhanské a Doněcké oblasti pod kontrolou proruských separatistů). Označení Ukrajiny za bezpečnou zemi původu (s uvedenými výjimkami) přeneslo na stranu žalobkyně břemeno tvrzení a břemeno důkazní ohledně toho, že Ukrajinu za bezpečnou zemi ve vztahu k ní považovat nelze. Rozsah a obsah jí sdělených informací však v daném případě neodůvodňoval přijetí závěru, že by pro ni Ukrajina bezpečnou zemí původu skutečně nepředstavovala. Tento závěr žalobkyně v žalobě nijak konkrétně nezpochybnila.
19. K tvrzení, že si žalovaný měl opatřit informaci o tom, zda na Ukrajině existuje institut vykázání z domácnosti, soud předně poukazuje na skutečnost, že byla poprvé vznesena až při jednání, aniž by měla předobraz v žalobě. Řízení před správními soudy je ovládáno dispoziční a koncentrační zásadou, proto již v žalobě musí být uplatněny všechny důvody nezákonnosti napadeného správního rozhodnutí nebo všechny vady řízení, které jeho vydání předcházelo, a to ve lhůtě vymezené v § 72 odst. 1 ve spojení s § 71 odst. 2 s. ř. s., resp. ve spojení se lhůtou stanovenou zvláštním zákonem. V tomto případě je lhůta 15 dnů pro podání žaloby stanovena v § 32 odst. 1 zákona o azylu.
20. Soudní řád správní neumožňuje, aby žalobce vznášel nové námitky po uplynutí lhůty pro podání žaloby (srov. např. rozsudky NSS ze dne 26. 8. 2013, č. j. 8 As 70/2011-239, č. 2929/2013 Sb. NSS, ze dne 29. 12. 2004, č. j. 1 Afs 25/2004-69, ze dne 17. 12. 2007, č. j. 2 Afs 57/200792, ze dne 16. 9. 2008, č. j. 8 Afs 91/2007-407, či ze dne 16. 12. 2009, č. j. 6 A 72/2001-75). Také Ústavní soud potvrdil, že s ohledem na efektivnost soudního řízení zákonodárce koncentroval řízení před krajskými soudy tím, že stanovil lhůtu k podání správní žaloby, přičemž žalobce musí v uvedené lhůtě předložit veškeré žalobní body (viz náleze ze dne 30. 3. 2009, sp. zn. IV. ÚS 2701/08, či ze dne 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 17/09, bod 39).
21. Na těchto závěrech nic nemění skutečnost, že se jedná o žalobu ve věci mezinárodní ochrany, v rámci níž správní soudy dovodily určité výjimky z procesních pravidel s ohledem na požadavky mezinárodního a unijního práva. V případě lhůty pro podání žaloby a uplatnění žalobních bodů v této lhůtě je však třeba na zachování lhůty trvat.

Tento závěr lze (implicitně) dovodit např. z usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017-72, který v rámci věci týkající se mezinárodní ochrany potvrdil obecná pravidla správního soudnictví pro uplatnění žalobních bodů. Téhož dne rozšířený senát vydal rozsudek ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017-31, který se týkal lhůt pro uplatnění žalobních bodů, přičemž žádné výjimky z obecných pravidel správního soudnictví nestanovil.

22. Koncentrační zásada se s ohledem na č. 46 odst. 3 Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) neuplatní pouze ve vztahu ke zohlednění skutkových a právních novot (srov. např. rozsudek NSS ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27). K prolomení koncentrační zásady však není důvod, pokud určité skutkové a právní argumenty představující samostatný žalobní bod mohly být tvrzeny již v žalobě, resp. v žalobní lhůtě (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 4. 10. 2018, Ahmedbekova, C-652/16, podle kterého soud nemusí posoudit nově tvrzené důvody, jestliže konstatuje, že *„tyto důvody nebo skutečnosti byly uplatněny v pozdní fázi řízení o oprávněm prostředku nebo nebyly dostatečně konkrétní, aby mohly být náležitě posouzeny, nebo jedná-li se o skutkové okolnosti, jestliže konstatuje, že tyto okolnosti nejsou významné nebo nejsou dostatečně odlišné od okolností, k nimž již rozhodující orgán mohl přihlédnout“* (zdůraznění doplněno).
23. Soud dále nepřisvědčil námitce, že žalovaný založil napadené rozhodnutí na neaktuálních podkladech. Žalovaný vyšel především ze souhrnné informace „OAMP Ukrajina: hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 8. 8. 2020“ a z informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 15. 8. 2019. Podle soudu jsou tyto informace dostatečně aktuální s ohledem na posuzovanou věc a žalobkynina tvrzení. Svou žalobní námitku žalobkyně formulovala pouze v obecné rovině, aniž by označila konkrétní informace použité žalovaným, které podle ní byly již zastaralé a neplatily. V žalobě odkázala pouze na (blíže neupřesněné) informace Amnesty International, které se však podle jejích tvrzení mají vztahovat pouze k ozbrojenému konfliktu, který probíhá na východě Ukrajiny. Jak již však soud výše uvedl, žalobkyně žila v Zakarpatské oblasti, která je považována za bezpečnou oblast a není ozbrojeným konfliktem zasažena. Žalobkyně neoznačila konkrétní zprávu Amnesty International, soud proto nepovažoval její vyjádření v žalobě za návrh na provedení k důkazu. Při jednání rovněž potvrdila, že žádné další důkazy nenavrhuje. Krom toho, žalobkyně měla možnost předložit vlastní podklady či navrhnout důkazy v rámci své výpovědi či v rámci seznámení se s podklady pro rozhodnutí ve správním řízení, přičemž této možnosti nevyužila. V této souvislosti soud opakovaně připomíná, že důkazní břemeno ohledně vyvratitelné domněnky bezpečné země původu spočívalo na ní.
24. Bezpečnostní situací na Ukrajině se opakovaně zabýval také Nejvyšší správní soud (viz z poslední doby např. usnesení ze dne 29. 6. 2021, č. j. 2 Azs 71/2021-26, a čtenou judikaturu citovanou v bodu 11) a vyhodnotil, že ani dříve, ani v současné době nelze situaci na Ukrajině klasifikovat jako tzv. totální konflikt. Platí přitom, že v případě situace nemající charakter tzv. totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, 1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy, 2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země nebo 3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné

či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on (blíže viz rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68, č. 1840/2009 Sb. NSS). Žalobkyně však nic takového netvrdila. Její žalobní námitky související s bezpečnostní situací jsou značně obecné a nekonkrétní, bez vztahu k ní samotné. Nelze tedy dospět k závěru, že by žalobkyně účinně zpochybnila závěr žalovaného, podle kterého v jejím případě lze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu.

25. Nelze souhlasit ani se zcela obecnou námitkou, podle které žalovaný postupoval jednostranně a neobjektivně. Nesouhlas s věcným posouzením nelze zaměňovat za neobjektivní přístup.
26. Vzhledem ke značné obecnosti žalobních námitek soud odkazuje na rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, podle kterého je žalobní bod způsobilý projednání v té míře obecnosti, v níž byl formulován.
27. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalovaný zjistil stav věci v rozsahu, který byl potřebný pro posouzení podmínek aplikace § 16 odst. 2 zákona o azylu. Jeho závěr o zjevné nedůvodnosti žalobkyniny žádosti je souladný se zákonem a je dostatečně a přezkoumatelně odůvodněn.
28. Závěrem soud doplňuje, že chce-li žalobkyně setrvat na území ČR, musí řešit svou situaci v režimu zákona o pobytu cizinců. Mezinárodní ochrana neslouží k legalizaci pobytu cizinců, kteří pozbyli či nezískali pobytové oprávnění (viz např. rozsudky NSS ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003-46, č. 18/2003 Sb. NSS, nebo ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či usnesení ze dne 24. 1. 2017, č. j. 2 Azs 264/2016-59).

V. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

29. Soud neshledal žalobu důvodnou a nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
30. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o žalobě žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.
31. Odměnu zástupce ustanoveného žalobkyni platí stát. Výši odměny soud určil v celkové částce 7 241 Kč. Tato částka se skládá z odměny ze dvou úkonů právní služby (příprava a převzetí zastoupení a účast při jednání), tedy 2 x 3 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], paušální náhrady hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu) a náhrady cestovních nákladů advokáta v souvislosti s účastí u jednání ve výši 441 Kč, kterou doložil v podání ze dne 23. 12. 2021. Zástupce není plátcem DPH. Odměna ve výši 7 241 Kč bude zástupci vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 20. prosince 2021

Mgr. Věra Pazderová, LL.M., M.A., v. r.
soudkyně